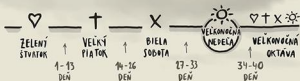

KEŽ BOH (ne) MLČÍ

40 denných zamyslení

PETE GREIG

KEĎ
BOH
(ne)MLČÍ

KEĎ BOH (ne)MLČÍ

40 denných zamyslení

PETE
GREIG

Americký originál
GOD ON (un)MUTE
A Forty-Day Journey of Prayer:

© 2020 by Pete Greig

Vydavateľ: All rights reserved. Published by David C Cook,
4050 Lee Vance View, Colorado Springs,
Colorado 80918, U. S. A. Translated by permission.

Slovenské vydanie: © 2021 KUMRAN, s. r. o.
Mýtňa 62, 064 01 Stará Ľubovňa
www.kumran.sk

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováaná,
uložená do informačných systémov ani inak
rozširovaná (elektronicky alebo mechanicky) bez
predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Preklad: Zuzana Vengliková

Jazyková korektúra: Eva Petrovičová, Zuzana Guričanová

Zodpovedný redaktor: Eva Štrbová

Obálka a grafická úprava: Štefan Talarovič, Ludmila Králiková

Originál obálky: © 2020 Micah Kandros Design

Foto na obálke: Bankbuster / Shutterstock;
Andreas Zerndl / Shutterstock

Ak nie je uvedené inak, biblické citáty v tejto
knihе sú prevzaté z: *Biblia. Slovenský ekumenický
preklad s deuterokánonickými knihami*. Banská
Bystrica: Slovenská biblická spoločnosť, 2008.

V záujme ochrany súkromia boli mená niektorých
ľudí spomínaných v tejto knihe zmenené.

Tlač: Tlačiareň Heidy, s. r. o.

Prvé vydanie: ISBN 978-80-89993-50-5

Obsah

ÚVOD	7
------------	---

PREŽÍVAME ZELENÝ ŠTVRTOK

13

1. deň: Pamätaj, že si prach	14
2. deň: Smutný až na smrť	16
3. deň: Abba, Otče	18
4. deň: Tebe je všetko možné	20
5. deň: Vezmi odo mňa tento kalich	22
6. deň: No nie ako ja chcem	24
7. deň: Pokoj	26
8. deň: Prosiť	29
9. deň: Jazyk lásky Boha	31
10. deň: Vyrovnávanie sa s pochybnosťami	33
11. deň: Chvála, ktorá niečo stojí	35
12. deň: Naučiť sa nariekať	37
13. deň: Štádiá smútku	39

PREŽÍVAME VELKÝ PIATOK

43

14. deň: Veľké červené tlačidlo	44
15. deň: Malé a veľké modlitby	46
16. deň: Nevyhnutná vzácnosť zázrakov	48
17. deň: Život je tvrdý	50
18. deň: Veľký piatok – tvrdohlavá viera	52
19. deň: Víťazstvo!	54
20. deň: Vyššia cesta?	56
21. deň: Ťažkosti prebúdzajú ducha	58

22. deň: Zmena témy	60
23. deň: Vyvoľme si život	62
24. deň: Toto je vojna	64
25. deň: Ohnivé vozy	66
26. deň: Číra dôvera	68

PREŽÍVAME
BIELU SOBOTU

71

27. deň: Keď nádej zomrie	72
28. deň: Ticho neznamená neprítomnosť	74
29. deň: Vzkriesenie nemožno urýchliť	76
30. deň: Boh na šibenici	78
31. deň: Boh je prítomný vo svojom slove	80
32. deň: Boh je prítomný v ľuďoch	82
33. deň: Boh je prítomný v tichu	84

VEĽKÝ TÝŽDEŇ

87

34. deň: Betánia	88
35. deň: Večný život	90
36. deň: Nedokončená nádhera	92
37. deň: Večné modlitby	94
38. deň: Getsemanská záhrada	96
39. deň: Golgota	98
40. deň: Hrob	100

VEĽKONOČNÁ NEDEĽA:

Otázky, ktoré uzdravujú

102

Poznámky	107
----------------	-----

ÚVOD

Bolo by ironické, keby sa vám Boh prihovril prostredníctvom knihy s názvom *Keď Boh mlčí*. Ale ak ste počas čítania predsa len začuli v ušiach jeho šepot alebo sa vám v srdci rozoznala nejaká strunka, dúfam, že tieto zamyslenia vám pomôžu rozhovor s Bohom ešte prehĺbiť. Ak však Boh naďalej mlčí, chcem, aby ste vedeli, že pri zostavovaní tejto príručky som myslel aj na vás.

Počas nasledujúcich štyridsiatic dní sa budeme denne zamýšľať nad určitou biblickou staťou a citátom z knihy *Keď Boh mlčí*. Dúfam, že keď sa spoločne nad týmito textami zamyslíme a svoje otázky pretavíme do modlitieb, môj príbeh, moja cesta a moje myšlienky ustúpia do úzadia, aby váš príbeh, vaša cesta a vaše myšlienky vystúpili pred „Otca milosrdenstva a Boha všetkej útechy“ (2 Kor 1, 3).

Príprava nového vydania knihy *Keď Boh mlčí* mi poskytla príležitosť vytvoriť modlitbovú príručku venujúcu sa trom veľkým otázkam, ktoré si obyčajne kladieme v období dlhotrvajúceho utrpenia:

- *Prvou* je otázka srdca: „Ako to len zvládnem?“
- *Druhou* je otázka mysle: „Prečo nie sú moje modlitby vypočuté?“
- *Tretou* je otázka duše: „Kde si, Bože?“

V knihe *Keď Boh mlčí* sme zistili, že tieto tri univerzálne otázky – emocionálna, intelektuálna a duchovná – nachádzajú svoje vyjadrenie v troch dňoch Kristovho umučenia:

Na *Zelený štvrtok* si Ježiš kladol otázku „ako?“, „Veľmi smutná je moja duša, až na smrť... ,Abba, Otče... Vezmi odo mňa tento kalich“ (Mk 14, 34. 36).

Na *Veľký piatok* sa Ježiš pýtal „prečo?“, „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ (Mt 27, 46).

Na *Bielu sobotu* to nie je Ježiš, ale my, kto si kladie otázku „kde?“, „Kde si, Bože, keď tvoj Syn leží mŕtvy v hrobe?“

Kedy je najvhodnejší čas na tieto zamyslenia?

Prípravou na spomínané dni – Zelený štvrtok, Veľký piatok a Bielu sobotu – je Pôstne obdobie. Počas týchto štyridsiatich dní milióny kresťanov nasledujú Krista na púšť, kde sa modlil, postil a vzdoroval pokušeniam. Pre každého, kto zápasí s nevypočítanou modlitbou, ide o známy terén, takže je prirodzené prechádzať touto príručkou vo Veľkom pôste. Ak začnete na Popolcovú stredú a každý deň s výnimkou nedeľ (ktoré sú tradične považované za nepôstne dni), svoju cestu ukončíte na Bielu sobotu, teda na veľkonočnú vigíliu.

Z liturgického hľadiska to síce pekne sedí, ale nebudeme sa vždy držať chronologického sledu kapitol knihy *Keď Boh mlčí*. Nečudujte sa teda, ak napríklad preskočíme zo šiestej

kapitoly na druhú alebo sa takmer celý týždeň budeme zaoberať ôsmou kapitolou.

Tieto zamyslenia sa neobmedzujú iba na Pôstne obdobie; rovnako dobre vám poslúžia aj v iných častiach roka, preto, prosím, nečakajte do najbližšieho februára alebo marca. Nech sa na túto cestu vydáte kedykoľvek, budete sa riadiť tematickou štruktúrou knihy *Keď Boh mlčí*: pomaly prejdete všetkými štyrmi dňami Kristovho umučenia a vzkriesenia a budete rozoberať dôležité otázky, ktoré vyvoláva každý z nich. Na rozdiel od knihy, ktorá je skôr teoretická, budeme klásť väčší dôraz na srdce než na myseľ.

Ako to bude vyzeráť?

Každý deň sa bude držať jednoduchého vzorca – *stíšenie, reflexia, otázky, podriadenie sa*. Viac o tomto prístupe sa dočítate v mojej knihe *Ako sa modliť: Jednoduchý sprievodca pre obyčajných ľudí*. Ak sa vám tento spôsob modlitby zapáči, po dokončení týchto štyridsiatich dní sa môžete pridať ku mne a mojim priateľom a začať používať bezplatnú aplikáciu Lectio365.¹

STÍŠENIE

Na začiatku každého zamyslenia vás pozvem k tomu, aby ste sa zastavili; zhlboka dýchali a opakovali jednoduchú modlitbu vychádzajúcu zo Žalmov, ktorá vám pomôže sústrediť sa. Ak vám to podmienky dovoľujú, najlepšie je modliť sa ju nahlas. Keďže viac než polovicu Žalmov tvoria náreky a predmetom nášho záujmu sú nevypočuté modlitby, úvodné

verše zamyslení budú niekedy tvoriť otázky alebo dokonca sťažnosti voči Bohu, čo na vás môže pôsobiť trochu zvláštne. Tento úvodný bod nemusí trvať dlhšie ako jednu či dve minúty, ale je veľmi dôležitý. Veď aj žalm nás vyzýva: „Utíchnite a poznajte, že ja som Boh“ (Ž 46, 11; ev. prekl.). Odolajte teda pokušeniu preskočiť tento krok!

REFLEXIA

Druhý krok tvorí starostlivo zvolená biblická stať, ktorá súvisí s citátom z knihy *Ked' Boh mlčí*. Odporúčam vám, aby ste si oba úryvky prečítali pomaly a viackrát a všímali si, ktoré slová či myšlienky zaujali vašu pozornosť. „Budem rozmýšľať o tvojich prikázaniach,“ hovorí žalmista, „a mať pred očami cestu, ktorú si mi ukázal“ (Ž 119, 15; Botekov prekl.).

OTÁZKY

Po úvahe nad textami pretavte svoje myšlienky do modlitieb. Aby som vám to ulahčil, každý deň vám ponúknem dve otázky: jednu sa opýtate seba samých, druhú položíte Pánovi. Tieto otázky majú poslúžiť iba na rozprúdenie rozhovoru, takže sa ich nemusíte striktne držať. Ak vaše modlitby naberú iný smer, výborne!

PODRIADENIE SA

Zamyslenie ukončíme podriadením sa Kristovej vláde a láske prostredníctvom nejakej tradičnej modlitby.

Prečo to trvá štyridsať dní?

Existuje viacero psychologických a teologických dôvodov, prečo je štyridsať dní vhodnou dĺžkou modlitbového procesu:

Psychologický význam

Behaviorálni psychológovia tvrdia, že na prestavbu neurologických dráh, zmenu návykov a zaužívaných vzorcov myslenia je potrebné obdobie dlhšie ako jeden mesiac.² Nesľubujem vám nijaký zázračný prelom vo vašej životnej situácii. Na konci tejto štyridsaťdňovej cesty na vás nečaká nijaký svätý grál. Ponúkam vám však príležitosť osvojiť si nový postoj a zmeniť pohľad na váš súčasný zápas, a to tým, že naučíte svoj mozog myslieť ináč. Pred vyše tisícšesťdesiatimi rokmi napísal v Talmude rabín Šmuel: „Veci nevidíme také, aké sú. Vidíme ich také, akí sme my.“³ Týchto štyridsať dní možno nezmení vašu situáciu, ale zmení vás!

Teologický význam

Obdobie štyridsiatich dní (alebo štyridsiatich rokov) je významným aj z biblického hľadiska. Za čias Noema pršalo štyridsať dní a štyridsať nocí. Mojžiš bol pastierom v Madiáne štyridsať rokov. Neskôr strávil v oblaku na vrchu Sinaj dvakrát štyridsať dní. Ľud, ktorý viedol, putoval po púšti štyridsať rokov. Do Kanaánu vyslal špehov na štyridsať dní. Štyridsať dní urážal Goliáš Izraelitov. A Ježiš začal svoju verejnú službu štyridsaťdňovým pôstom a ukončil ju štyridsaťdňovým čakaním od vzkriesenia po nanebovstúpenie. Číslo štyridsať

sa tiahne celým Písmom ako červená niť: vyjadruje obdobie jednej generácie, etapu čakania, obdobie skúšok, čas prípravy a posvätenia, okamih zjavenia aj pocit završenia.

V púšti nevypočutých modlitieb

Židovstvo odjakživa vnímalo púšť ako jedinú geografickú aj duchovnú cestu vedúcu od exodu k domovu, od príslubu k jeho uskutočneniu, od zúfaleho volania k Bohu k záverečnému „amen“. Ježiš vedel, že miestom jeho štyridsaťdňového maratónu pokúšania, posvätenia a zjavenia musí byť púšť. Púšť je najvhodnejším miestom pre každého, kto si kladie otázky: „Ako to zvládnem?“, „Prečo sú moje modlitby nevypočuté?“ a „Kde je Boh, keď nebo mlčí?“

Na čísle štyridsať nie je, samozrejme, nič magické a ani púšť nemá zo svojej podstaty v sebe nič významné – iba ak to, že naše zápasy zasadzuje do zmysluplného kontextu a ponúka nádej. A tak vám na začiatku štyridsaťdňovej cesty na púšť nevypočutých modlitieb, na ktorú sa vydávate s Ježišom, prajem, aby sa Božie slovo stalo na nej vašim každodenným pokrmom a Boží Duch vašim sprievodcom.

Feve

ČASŤ PRVÁ (1. až 13. DEŇ)

PREŽÍVAME ZELENÝ ŠTVRTOK

Ako to len zvládnem?

1. deň: Pamätaj, že si prach

(2. kapitola, Popolcová streda)

STÍŠENIE

Na začiatku modlitby sa cielene zastavujem, aby som sa utíšil; dýcham pomaly, aby som svoje roztržité zmysly upriamil na Božiu prítomnosť.

(ticho)

Modlím sa slovami Žalmu 103, 13 – 14, ktoré si niekoľkokrát pomaly prečítam: „Ako sa otec zmilúva nad synmi, tak sa Hospodin zmilúva nad tými, čo sa ho boja. On vie, ako sme utvorení, pamätá, že sme prach.“

REFLEXIA

Biblia: „Nato Duch viedol Ježiša na púšť, aby ho tam diabol pokúšal. Ježiš sa postil štyridsať dní a štyridsať nocí, až napokon celkom vyhladol. Prišiel k nemu pokušiteľ a povedal: ‚Ak si Boží Syn, rozkáž, aby sa z týchto kameňov stali chleby.‘ On mu však odpovedal: ‚Je napísané: Človek bude žiť nielen z chleba, ale z každého slova, ktoré vychádza z Božích úst.‘“

(Mt 4, 1 – 4)

Citát: „Modlil som sa ako nikdy predtým, s bezmocným pocitom, že mi manželka umiera pred očami. Prosil som Boha, nech kľče na chvíľu zastaví, aby sa mohla aspoň nadýchnuť. Modlil som sa v Ježišovom mene. Snažil som sa veriť. Vzýval som moc jeho krvi. Zriekol som sa všetkého, čo mi v tej chvíli napadlo. Nebola to modlitba za voľné parkovacie miesto ani za slnečné počasie. Bola to vec života a smrti. Sammy začala

modrieť a na vankúši sa objavila mláčka krvavých slín. Sanitke to trvalo celú večnosť. Moje modlitby nezaberali“ (s. 40).

OTÁZKY

Smerom k sebe: Púšť každého z nás vyzerá ináč, ale všimnite si, že to bol Duch Svätý, kto viedol Ježiša „na púšť, aby ho tam diabol pokúšal“ (Mt 4, 1). Také niečo od Ducha Svätého nečakáme. Nemal by nás skôr chrániť pred útokmi nepriateľa než nás viesť priamo doprostred nich? Keď sa zamyslím nad svojou vlastnou púšťou, je možné, že ma na to miesto sucha a ťažkostí priviedol Duch Svätý? Ak áno, prečo?

Smerom k Pánovi: Vo všeobecnosti pociťujem skôr fyzický hlad než duchovný. Priznávam to teraz pred Pánom a prosím ho, aby počas nasledujúcich štyridsiatic dní radikálne zväčšil môj hlad po „každom slove, ktoré vychádza z Božích úst“.

PODRIADENIE SA

Na začiatku svojej cesty na púšť si pripravujem srdce slovami Žalmu 51, ktorý sa v tento deň modlia kresťania na celom svete:

Bože, zmiluj sa nado mnou podľa svojej milosti! Pre svoje veľké milosrdenstvo zotri moje ťažké priestupky! Dôkladne zo mňa zmy moju vinu, očisti ma od môjho hriechu! Veď ja viem o svojich previneniach, svoj hriech mám stále na mysli... Stvor mi čisté srdce, Bože, obnov vo mne pevného ducha! Neodvrhni ma od seba, neodnímaj mi svojho svätého ducha! Vráť mi radosť z tvojej spásy a podpori ma duchom poslušnosti! (v. 3 – 5. 12 – 14).
Amen.

2. deň: Smutný až na smrť

(2. kapitola, štvrtok po Popolcovej strede)

STÍŠENIE

Na začiatku modlitby sa cielene zastavujem, aby som sa utíšil; dýcham pomaly, aby som svoje roztržité zmysly upriamil na Božiu prítomnosť.

(ticho)

Modlím sa slovami Žalmu 23, 4, ktoré si niekoľkokrát pomaly prečítam: „Hoc by som šiel temným údolím, nebudem sa báť zlého. Veď ty si so mnou.“

REFLEXIA

Biblia: Počas nasledujúcich piatich dní sa budeme zaoberať Ježišovou modlitbou v Getsemanskej záhrade. Dnes začneme staťou z Evanjelia podľa Marka 14, 33 – 35:

„Nato vzal so sebou Petra, Jakuba a Jána. Začal pociťovať hrôzu a úzkosť. Povedal im: ‚Veľmi smutná je moja duša, až na smrť. Zostaňte tu a bdejte.‘ Trochu od nich poodišiel, padol na zem a modlil sa, aby ho, ak je to možné, minula táto hodina.“

Citát: „Keď sú naše duše smutné až na smrť, ako bola tá Kristova, nie vždy sa modlíme ako Ježiš; v skutočnosti sa niekedy nemodlíme vôbec... Desil som sa však toho, že Sammy zomrie, ak sa nebudem dosť modliť, dosť veriť, dosť sa postiť alebo ak nespútam nejakú duchovnú mocnosť a nebudem sa kajať z nejakého ťažkého hriechu, prípadne ak ju na nosidlách neodveziem do Bethelu či do Lúrd. Dúfal som, že Boh ju

nenechá zomrieť pre nejakú formalitu. Hanbím sa priznať, že takto vyzeral môj modlitbový život vo chvíli, keď na ňom skutočne záležalo. Sammina viera ma pravidelne fascinovala, ale ja som sa modlil prinajlepšom ako dieťa a prinajhoršom ako narkoman, ktorý potrebuje svoju dávku“ (s. 46).

OTÁZKY

Smerom k sebe: Keď bolo Ježišovi ťažko, poprosil svojich troch najlepších priateľov Petra, Jakuba a Jána o modlitbovú podporu. Mám takýchto ľudí? Kto sú to?

Smerom k Pánovi: Ďakujem Pánovi za ľudí, ktorých mi poslal, a zároveň mu otvorene hovorím aj o sklamaniach, ktoré som s nimi prežil (aj Ježiš zažil v Getsemanskej záhrade zradu zo strany najlepších priateľov; Mk 14, 37 – 41).

PODRIADENIE SA

Modlitba dôvery Tomáša Kempenského (14. stor.):

Nevzdaluj sa, Bože, odo mňa;
Bože môj, ponáhľaj sa mi na pomoc;
lebo všelijaké myšlienky vznikli vo mne
a veľké obavy trápia moju dušu.
Akože vyviaznem z nich bez pohromy?
Ako ich premôžem?
Toto je moja nádej a jediná útecha:
k tebe sa utiekať v každom súžení, v tebe dôverovať,
teba z hlbín srdca vzývať
a trpezlivo očakávať tvoju útechu.
Amen.

3. deň: Abba, Otče

(3. kapitola, piatok po Popolcovej strede)

STÍŠENIE

Na začiatku modlitby sa cielene zastavujem, aby som sa utíšil; dýcham pomaly, aby som svoje roztržité zmysly upriamil na Božiu prítomnosť.

(ticho)

Modlím sa slovami Žalmu 46, 8. 11, ktoré si niekoľkokrát pomaly prečítam: „Hospodin mocností je s nami, hradom prepevným je nám Boh Jákobov... On hovorí: ‚Utíchnite a poznajte, že ja som Boh!‘“ (ev. prekl.).

REFLEXIA

Biblia: Ježišova modlitba v Getsemanskej záhrade, ktorú zachytáva Marek 14, 36, má iba dvadsať slov. Dnes sa zamyslíme nad prvými dvoma: „Abba, Otče, tebe je všetko možné! Vezmi odo mňa tento kalich. No nie ako ja chcem, ale ako chceš ty.“

Citát: „Najzúfalejšie modlitby svojho života Ježiš adresoval tomu, ktorého oslovoval detským ‚Abba‘... Sila modlitby závisí takmer výlučne od toho, ako vnímame osobu, s ktorou sa zhovárane.¹ Keď sme vydesení a niečo nás trápi, keď je život chaotický a vymkne sa nám spod kontroly, je nevyhnutne dôležité ukotviť sa v absolútnej a večnej pravde, že tá najmocnejšia bytosť vo vesmíre nás hlboko miluje a drží v náručí. To nech je neochvejným základom nášho ďalšieho uvažovania a olovnícou našich modlitieb“ (s. 52 – 53).

OTÁZKY

Smerom k sebe: Vyvolávajú vo mne ťažké veci, ktoré prežívam, pochybnosti o Otcovej láske? O tom, nakoľko mu záleží na mojom utrpení? O tom, či sa naňho možno spoľahnúť?

Smerom k Pánovi: Modlitba Sorena Kierkegaarda: „Nebeský Otče, keď sa v našich srdciach prebudí myšlienka na teba, nech nie je ako vyplašený vták, čo zdesene poletuje sem a tam, ale ako dieťa, ktoré sa zo spánku prebúdzá s blaženým úsmevom“ (s. 51).

PODRIADENIE SA

Modlitba dôvery zo Žalmu 131:

Hospodin, moje srdce nie je pyšné,
moje oči nie sú hrdé.
Nejdem za veľkými vecami
ani za tým, čo nemôžem dosiahnuť.
Radšej som si utíšil a upokojil dušu,
ako sa nasýtené dieťa utíši pri matke.
Moja duša je ako nasýtené dieťa.
Izrael, čakaj na Hospodina odteraz až naveky.
Amen.